

Motion till riksdagen 2016/17:2520

av **Stefan Jakobsson m.fl. (SD)**

Forskning – en satsning för framtiden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka basanslagen till forskningen inom högskolorna och samtidigt dra ned motsvarande summa för strategiska satsningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en riskkapitalfond med uppgift att kommersialisera svenska innovationer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för en förändrad inriktning på forskningen inom EU och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur vi kan optimera högskoleväsendet genom administrativ effektivisering och rationalisering och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur Sverige kan underlätta företagsforskning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på kärnkraftsforskning och en forskningsreaktor för fjärde generationens kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en kulturarvsfond och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa begreppet konstnärlig forskning och inlemma detta anslag i högskolornas basanslag och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genusforskning och jämställdhetsforskning måste vila på vetenskaplig grund och ha sin utgångspunkt i verkliga förhållanden och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Sveriges välstånd vilar i hög utsträckning på innovationer i det förflutna. Sålunda beror vårt välstånd i framtiden på om vi kan upprätthålla vår förmåga att tänka nytt och tänka bättre. Den internationella konkurrensen är hård och Sverige måste kämpa för att behålla sin traditionella position som framgångsrikt land vad gäller forskning och utveckling. Vi satsar relativt stora resurser på forskning och utveckling. På sikt vill vi också att 4 procent av BNP satsas på forskning och utveckling, och då på ett rationellt och effektivt sätt. Vi måste också organisera vår forskning på olika lärosäten så att den bedrivs på ett rationellt sätt, samtidigt som forskningens självständighet värnas inom givna ramar. Det är en grannliga balans att värna lärosätenas frihet samtidigt som riksdagen skall ha ansvar för och kontrollera hur skattemedlen används på bästa sätt. Forskningsresurserna bör samordnas och koncentreras så att den blir effektiv och att den *kritiska massan* uppnås.

Sverige behöver inte fler forskare, vi behöver forskare som arbetar under de bästa förutsättningarna. Vi behöver satsa på kvalitet i stället för ensidig kvantitet. I valet mellan fler forskartjänster och att ge duktiga forskare goda förutsättningar skall vi välja det senare, detta för att möjliggöra forskning av högsta kvalitet.

Omfördelning av forskningsresurserna – basanslagen

1) Vi har i dag en direktfinansiering på 45 % av forskningen på våra lärosäten. För att erhålla en högkvalitativ och självständig forskning skall andelen basanslag uppgå till ungefär 60 % på våra högskolor, vilket är vanligt för de mest framgångsrika utländska universiteten. Vi har i dag en för hög grad av externfinansiering och riktade anslag. Basanslagen bör öka så att andelen av det totala anslaget ökar för basanslagen. Detta skulle få en gynnsam effekt på forskningens kvalitet och lärosätenas självständighet. Dessutom skulle fler forskare få tryggare karriärvägar inom högskoleväsendet. Vi vill ha kvar de strategiska forskningsanslagen, men de bör bli färre och resurser frigörs då för att öka basanslagen. De strategiska områden vi skall satsa på skall vara noga utvalda och satsningarna skall vara av högsta kvalitet.

De strategiska forskningssatsningar som utgår från bland annat Vinnova och Vetenskapsrådet är ibland för stora. Mervärdet försvinner ofta när forskningsgrupperna blir för omfattande och en massa tid går till spillo för administrativa möten och annat. Vi vill banta dessa forskningsgrupper och lägga överskjutande anslag på basanslagen i stället. Dessa strategiska satsningar är dessutom för många. Vi vill banta ned antalet forskningssatsningar och också föra över dessa pengar till basanslaget.

Vi anser också att vi också måste ha anslag som fördelas i konkurrens, där de duktigaste forskarna tar del av anslag. Dock skall konkurrensen ske mellan forskargrupper och enskilda forskare, inte mellan olika universitet. Det är inte universiteten som forskar, det är grupper och enskilda forskare.

Sverige bör satsa på färre men smartare strategiska forskningsområden. Vi skall satsa på de basnäringar där vi har naturliga förutsättningar att konkurrera med övriga världen och där vi har en stark tradition och sedan länge förvärvat kunskap. Det gäller områden som stål-metallurgi, verkstadsområdet, telekomsektorn och cellulosaindustrin. När det gäller cellulosaforskningen finns det mycket att göra. Vi behöver forska om hur vi kan använda cellulosa på flera områden, som t.ex. kläder och djurfoder. Hur vi kan

utnyttja restprodukterna vid olika processer bättre och återanvända dem, skapa kretslopp där ingenting går till spillo. Vi skall också forska i hur vi skapar ett hållbart långsiktigt men ändå effektivt skogsbruk.

Riskkapitalfond

2) Svenska företag saknar sällan idéer eller visioner men lider ofta brist på kapital för att förverkliga dessa. Detta leder i sin tur till att många potentiella arbetstillfällen aldrig skapas. Eftersom det främst är hos mindre svenska företag, eller enskilda individer, som grunden till morgondagens stora innovationer finns, måste det strukturella problemet med brist på riskkapital brytas. Sverigedemokraterna ser ett behov av en marknadskompletterande riskkapitalfond, där fonden prioriterar företag och innovatörer som har små möjligheter att söka kapital på den ordinarie riskkapitalmarknaden, för att på det sättet främja innovationsutvecklingen och stärka landets konkurrenskraft. Sverigedemokraterna skall hitta lämplig finansiering för detta och budgetera för detta i kommande budgetar.

Forskningsarbetet med EU

3) Sverigedemokraterna har inget att anföra mot att Sverige medverkar i forskningsprojekt i samarbete med EU, förutom att vi hyser en stark oro för den tematiska styrning som utövas av EU. Vidare anser vi att det är fel väg att gå när EU väljer att prioritera regioner där forskning och innovation är som svagast, i stället för att förvandla redan bra kunskapskluster till världsledande.

Enligt vår mening måste internationell konkurrenskraft baseras på att vässa våra spjutspetsar och inte att lyfta alla regioner till en medioker nivå. Ett, relativt sett, mindre antal riktigt starka regionala forsknings- och innovationsområden kommer att fungera som draglok i tillväxten och uppfyllandet av de strategiska mål som uppställts. Således menar Sverigedemokraterna att regeringen ska verka för att EU satsar mer renodlat på den bästa forskningen, utvecklingen och innovationen.

En översyn av det svenska högskoleväsendets administration

4) Det finns en regionalpolitisk fördel med ett ganska stort antal högskolor spridda över landet. Det är också viktigt att lokala företag och andra arbetsgivare kan samarbeta med lärosätena, vilket underlättas av den geografiska spridning vi har i dag. Dock finns det rationella och administrativa vinster att göra genom att administrativt slå ihop mindre högskolor med större. Kursutbud och utbildningar bör, där det är relevant, koncentreras till vissa högskolor för att erhålla tillräckligt bra kvalitet i utbildningarna. Alla små högskolor behöver inte erbjuda ett alltför brett utbud av kurser och utbildningar. Kvalitet måste gå före prestige i ett brett utbildningsutbud. Därför vill vi att regeringen ser över högskoleväsendet i sin helhet, precis som Danmark gjort, och genomför en administrativ reform.

Företagens forskning

5) Vi har under det senaste decenniet sett indikationer på att en del företagsforskning lämnar landet för att i stället etablera sig utomlands. Detta är en allvarlig signal om att miljön för forskning inom företagsvärlden inte är den bästa. Vi bör se över skattenivåerna för att gynna inhemsk företagsforskning. Vi bör också se över om det är något i regelverket som behöver justeras för att stimulera inhemsk företagsforskning.

Forskningsreaktor för fjärde generationens kärnkraft

6) Sverigedemokraterna menar att kärnkraften borde ha ett klart uttalat utrymme inom de prioriterade insatserna för energiforskning, vilket idag inte är fallet. Utifrån att kärnkraften står för nästan hälften av vår elförsörjning har det statliga stödet till forskning på kärnteknikområdet under lång tid varit ytterst blygsamt. Forskning och utveckling inom kärnkraft behöver däremot inte endast ha sin utgångspunkt i ren kärnteknikforskning. Forskningsområden inom slutförvar av uttjänt kärnbränsle och kärnkraftssäkerhet är områden som i vissa fall har en nationell särprägel och som således kräver nationell kompetens. Men för att kunna uppnå ny, modern och ännu säkrare kärnkraft i Sverige behövs också en hög nationell kompetens och för detta behövs ökat stöd till kärnkraftsforskningen. Vi menar att vi måste börja satsa på svensk kärnteknikforskning, kärnbränsle och kärnavfallsförvaring.

Idag utnyttjar vi endast ett fåtal procent av potentialen i det uran som grävs upp medan återstoden avses att slutförvaras. Flera lovande projekt med olika typer av snabba kärnkraftsreaktorer, som även kallas för fjärde generationens kärnkraft, pågår just nu. I denna typ av reaktorer kan det sedan tidigare använda kärnbränslet istället återanvändas.

Detta är något som öppnar för helt nya perspektiv. Med fjärde generationens kärnkraft skulle vi kunna fortsätta producera kärnkraftsel i oförminskad eller höjd effekt under tusentals år, detta utan att behöva bryta något nytt uran överhuvudtaget. Vi minskar avfallsmängden med uppemot 99 % och minskar dessutom behovet av slutförvaring från 100 000 år till under ca 1 000 år. Vi vill starta en forskningsreaktor för att utveckla fjärde generationens reaktorer och vi menar att en utmärkt plats för en forskningsreaktor skulle kunna vara i Oskarshamn, där det använda kärnbränslet finns i dag.

Kulturarvsfond

7) Sverigedemokraterna vill att staten satsar pengar och upprättar en kulturarvsfond. Detta som ett led i Sverigedemokraternas långsiktiga strävan att stärka kärnan i den svenska kulturen och återupprätta en gemensam nationell identitet.

Med inspiration från bland annat Norge vill vi därför inrätta en särskild fond dit privatpersoner, organisationer, föreningar och i särskilda fall även kommuner ska kunna vända sig för att äska medel till verksamheter som bevarar och levandegör det traditionella svenska kulturarvet. Utöver att bidra med rena ekonomiska medel skulle en särskild kulturarvsfond också skicka en tydlig signal om att staten värdesätter den svenska nationens historia och kulturarv.

Avskaffa den konstnärliga forskningen – i alla fall som budgetanslag

8) Vi ser stora svårigheter med begreppet ”konstnärlig forskning” och när vi tittat på olika forskningsprojekt har svårigheterna att förstå begreppet snarast ökat än minskat. Samtidigt har företrädare för många högskolor signalerat att de vill se ett sammanslaget budgetanslag, i stället för den uppdelning som nu sker mellan utbildning och forskning. Sverigedemokraterna vill därför börja med en nyordning för budgetförfarandet. Lämpligtvis är då att börja med det nya förfarandet på de konstnärliga högskolorna. Vi vill överföra hela summan till respektive högskolas vanliga anslag så kan institutionerna själv efter eget gottfinnande fördela pengarna på vilka projekt de vill och kategorisera projekten enligt eget önskemål.

Forskning för ökad jämställdhet

9) För Sverigedemokraterna är det en fullständig självklarhet att män och kvinnor har exakt samma värde och att båda könen ska ha samma möjligheter och rättigheter, samt vara lika inför lagen och känna sig trygga och respekterade. Att män och kvinnor är exakt lika mycket värda är däremot inte detsamma som att de också är exakt likadana. Vår uppfattning är att det är helt upp till individen att välja sin egen väg i livet.

Vi förespråkar en formell jämställdhet där varken kvinnor eller män ska särbehandlas på basis av sin könstillhörighet. Om detta sedan skulle visa sig leda till att män och kvinnor inte gör allting på samma sätt, i exakt samma utsträckning, så betraktar vi inte det som problematiskt. Det behöver inte innebära något problem bara för att – som Vinnova skriver på sin webbplats – olika saker, yrken och begrepp uppfattas som manliga eller kvinnliga. Det viktiga är dock att endera sidan inte värderas lägre än den andra.

En stor del av svensk genusforskning har utmärkt sig för att inte bygga på vetenskaplig grund. Orsaken till detta är den politisering som skett inom detta ämne. Seriös genusforskning är dock av godo och för samhällsutvecklingen framåt. Därför bör regeringen säkerställa att genusforskningen vid våra svenska högskolor och universitet vilar på vetenskaplig grund och har sin utgångspunkt i verkliga förhållanden.

Stefan Jakobsson (SD)

Robert Stenkvist (SD)

Richard Jomshof (SD)

Carina Herrstedt (SD)

Christina Östberg (SD)